

رساله زمان

مقدمه‌ای بر مدیریت آینده
مجموعه کتب تاریخ شناسی کاربردی

(جلد ۱)

تألیف: دکتر مهدی مطهرنیا

انتشارات قارابی

www.ketab.ir

تالیف حالس

میدان آنتی پند و تاریخ اقتصاد

دوره اول، فصل اول، باب اول، صفحه ۱۱

(جلد ۱)

سرشناسه: دکتر مطهرنیا، مهدی، ۱۱۰۰-

عنوان و نام پدیدآور: رساله زمان: مقدمه بر مدیریت آینده/تالیف مهدی مطهرنیا.

مشخصات نشر: تهران: فارابی، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۶۸ ص. : ۵/۱۴ × ۵/۲۱

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۵۷۶۰-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

عنوان دیگر: مقدمه ای بر مدیریت آینده.

موضوع: آینده پژوهی

موضوع: Forecasting -- Study and teaching

موضوع: برنامه ریزی سیاسی -- آینده نگری

موضوع: Political planning-- Forecasting

رده بندی کنگره: CB۱۵۸

رده بندی دیویی: ۰۰۳/۲

شماره کتابشناسی ملی: ۰۶۴۷۴۰

رساله زمان

مقدمه‌ای بر مدیریت آینده

مجموعه کتب با ریخ شناسی کاربردی

(جلد ۱)

تألیف: دکتر مهدی مطهرنیا

نوبت چاپ: اول تابستان ۱۳۹۹

تیراژ: ۵۰۰ جلد

ناشر چاپ: فرشاد اشرف الکتبایی

طرح جلد: مینا کوزری

صفحه بندی: زینب سلیمانی

قیمت: ۳۳۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۵۷۶۰-۹

انتشارات فارابی

انتشارات فارابی: تهران، میدان انقلاب، روبروی
سینما بهمن، جنب بانک تجارت، بازار چای

www.farabipublishing.com

۰۲۱-۶۶۴۱۳۵۳۹

حق چاپ و انتشار در انحصار نشر فارابی می باشد. هر
گونه تقلید و استفاده از این اثر مشروط به دریافت
اجازه کتبی ناشر است.

فهرست

۷	سخنی با خوانندگان: آینده اندیشی - باریخ شناسی - کاربردی در مدیریت آینده
۱۳	پیشگفتار
۱۷	فهرست مطالب
۲۳	بهره نخست: زمان و مدیریت آینده ی آن ضرورتی بنیادین در علم مدیریت و سیاست
۲۹	بهره دوم: بنیادها و بنیان های شاهد بر آینده اندیشی در مدیریت آینده
۲۹	«رساله نهم» بنیادها و بنیان های شاهد بر آینده اندیشی
۳۰	دال مرکزی و اژه کلیدی مطالعات آینده ها - باریخ شناسی :-
۳۰	باورواره بنیادین بر آینده اندیشی و مطالعات آینده ها
۳۷	پارادوکس ب: آشیل و لامپش
۳۹	پارادوکس الف: تقسیم زمانی
۴۸	افلاطون و زمان
۵۱	ارسطو و زمان
۵۷	فلوطين - پلوتینیوس - و مسأله زمان
۶۴	نظر فلوطين - پلوتینیوس - درباره زمان
۷۰	زمان در الهیات مسیحی
۷۰	سنت اگوستین
۷۴	سنت توماس آکویناس
۸۲	زمان در گستره ی رنسانس
۸۵	ژان لاک و نظریه زمان
۹۲	کانت و زمان
۹۹	زمان در اندیشه نیوتن

فهرست

- ۱۰۷ زمان در اندیشه لایب نیتز
۱۲۲ هگل دیالکتیک و حرکت دیالکتیکی
۱۲۳ زمان در دریچه نگرش هگل
۱۲۸ زمان و اندیشه هایدگر
۱۳۵ به سوی زمان
۱۴۲ استیون هاوکینگ و زمان
۱۵۱ بهره سر: بارن سید بر شش پرسش درباره ی زمان

مسئله نخست: آیا زمان همان حرکت است که به شکلی دائمی در جریان است؟ یا سن زمان است که حرکت در ظرف آن تجلی پیدا می کند؟ یا این حرکت است که زمان را تعریف می کند؟ یا این زمان است که بیان کننده شخصیت حرکت در کیهان است؟

- ۱۵۲
مسئله دوم: آیا مقدار حرکت در زمان برابر با زمان وابسته به حرکت است؟

- ۱۵۳
مسئله سوم: چه نسبتی میان قدرت و زمان و زمانه وجود دارد؟
۱۵۳
مسئله چهارم: گذشته و آینده چه نسبتی با زمان و زمانه می یابند؟

- ۱۵۲
مسئله پنجم: تصاویر گذشته چگونه در آینده برمی آیند؟
۱۵۵
۱۵۷
مسئله ششم: زمان به عنوان آبرزه چگونه به فهم سوژه گونه در می آید
فهرست منابع و مراجع

سخنی با خوانندگان :

آینده اندیشی - باریخ‌شناسی - کاربردی مدیریت آینده

بر خلاف سنت نگارش کتاب که در آن سخنی با خوانندگان دیده، یا حداقل بسیار کم دیده می‌شود، بر آن است تا با این بخش از نوشتار حاضر، دنبال ایجاد فضای ادراکی مناسب برای مطالعه‌ی این کتاب در چارچوب مجموعه کتاب‌های «مدیریت آینده: آینده اندیشی - باریخ‌شناسی - کاربردی» باشد. همین‌رو این تیترو، در آغازین صفحات نگارش جلد نخست از مجموعه کتاب‌های «باریخ‌شناسی کاربردی»، بر خلاف سنت رایج، حضور شما خوانندگان گرامی تقدیم می‌شود.

۱- آینده اندیشی به عنوان دیسپلین علمی نوپا ولی باریشه محسوب می‌شود. شاید گفته شود این گزاره در مورد رایج باقض ذاتی است. چرا که از یک سو آینده اندیشی نوپا و از سوی دیگر باریشه معرفی می‌شود. این تردید قابل احترام ولی در مقابل آن پاسخی در دسترس و موجود است. به این معنا که آینده اندیشی به عنوان یک رشته علمی دارای جایگاه آکادمیک نوپا محسوب می‌شود؛ اما به عنوان یک حوزه مورد توجه و بر ساخته‌ی نیاز بشر برای موفقیت در حیات خویش و در لایه‌های گوناگون زندگی سابقه‌ای بس کهن دارد. مضاف بر آن، بر حسب ماهیت ناشی از نیاز به علوم گوناگون، در می‌یابیم که در رهیافت‌های متعدد و متنوع علوم مختلف آینده دارای جایگاه معنادار و تعریف شده‌ای است. علم اساساً آمده است که با عنایت به توانایی‌های خویش در حوزه‌های گوناگون به

ارائه راه حل‌هایی برای حل «مسائل»، بهره‌برداری از «چالش‌ها»، و حل «بحران‌های «پیشاروی» بشر در حال زمان و آینده‌ی آن نایل آید. از این رو همه‌ی علوم دارای رهیافتی آینده‌اندیشانه و روبه‌جلو هستند و این جزء هویت ذاتی آن‌ها محسوب می‌شود.

۲- از طرف دیگر باید اذعان داریم که آینده‌اندیشی به عنوان یک دیسپلین علمی فرارشته‌ای نه جدای از علوم دیگر بلکه با استفاده از روش‌های گوناگون علوم مختلف وارد عمل می‌شود. آینده‌اندیشی بر قله‌ی علوم دیرینه نشیند؛ ولی، بر آن‌ها فخر نمی‌فروشد، بلکه متواضعانه از آن‌ها بهره‌می‌برد تا بتواند، رازگشای رمزآینده باشد. در علوم گوناگون «مسأله» و حل آن‌ها از ساده تا پیچیده در دستور کار رشته‌های گوناگون تخصصی-پژوهشی قرار می‌گیرد. اما در آینده‌اندیشی چیزی پیچیده‌تر از مسایل رودرروی علم گوناگون وجود دارد که یک «فرامسأله» گریزناپذیر به نام «آینده» است. در اینجا علم آینده‌اندیشی با مسأله روبرو نیست بلکه با رمزگشایی از رمزآینده سروکار دارد. از همین رو در آینده‌اندیشی با با نوعی رویکرد «علامه‌گر» برخورد می‌کنیم که تلاش دارد با بهره‌برداری از علوم گوناگون و نشستن بر قله‌های بلند دستاوردهای حاصل از آن‌ها؛ رازگشای رمزهای آینده باشد.

۳- این مجموعه تلاش دارد دو ساحت پرگستره را نام آینده‌اندیشی یعنی

- آینده‌اندیشی نظری

- آینده‌اندیشی کاربردی

پروا داشته باشد. آن‌ها را در پیوندی معنادار، قابل تعریف، و پوشش‌دانه قرار داده، و به عنوان زمینه‌ساز انتشار متونی برای کلاس‌های آموزش آینده‌اندیشی کاربردی آماده نماید.

این متون باید بتواند، به صورتی فشرده مدیران رده‌های گوناگون در عرصه‌های مختلف را با مدیریت آینده در آینده‌اندیشی کاربردی آشنا و با ممارست در عرصه‌های آموزشی و پژوهشی به تمرین پیاده‌سازی آینده‌اندیشی نظری و کاربردی در سه باند پرپهنای آینده‌پژوهی، مطالعات

آینده‌ها، و ترسیم آینده‌ها اقدام نماید.

در این چشم انداز، و در نقطه‌گر آینده اندیشی نظری است که مفهوم مرکزی «زمان»، در مجموعه‌ی حاضر به عنوان مرکزی ترین دال معنادار و موثر بر تمامی یاخته‌های آینده اندیشی به عنوان یک علم کاربردی از نظر نظری مورد پروا قرار گرفته است.

نگارنده این مجموعه را در جلدهای زیر مورد پروا قرار داده و در مجموع زمینه پرور برگزاری دوره‌های آموزشی - پژوهشی آینده اندیشی - باریخ شناسی - کاربردی برای علاقمندان جامعه هدف خود اعم از دانشگاهیان، مدرسان دستگاه‌های دولتی، سازمان‌ها، و بنگاه‌های گوناگون در حوزه‌های مختلف فعالیت‌های عملی - به ویژه در عرصه‌ی علوم انسانی - در جامعه‌ی ایران نمود. این مجموعه عبارت از:

- مقدمه، مدیریت، آینده: رساله زمان
 - مدیریت آینده: مبانی، مکتب شناسی آینده اندیشی - باریخ شناسی
 - آینده اندیشی و تدکرسبب نموی در مدیریت آینده
 - آینده اندیشی، تفکر انتقاد، تحلیل فرصت‌ها در مدیریت آینده‌ها
 - مدیریت آینده: روش شناسی و روش‌ها، آینده اندیشی
 - نظام جامع شناخت در مدیریت آینده
 - آینده پژوهی کاربردی در مدیریت آینده: دارا، آینده‌ها می‌باشد.
- به این ترتیب بار دیگر بیش و پیش از هر چیز بیازمورد: «باید بپذیریم که آینده اندیشی به عنوان یک دیسپلین علمی در رشته‌ی «برق‌های علوم دیگر استقرار یافته است. این بدان معنا نیست که بر علوم دیگر تکیه دارد بل، به آن معنا است که از تمامی علوم برای رمزگشایی از راز آینده حکمی گیرد». آینده اندیشی در سه ساحت پرگستره‌ی:

- آینده پژوهی
- مطالعات آینده‌ها و
- ترسیم آینده‌ها